

Draga Jelka, spoštovani Branimir, cenjeni kolegice in kolegi,

Nadvse sem vesela, da sem danes po vsem tem dolgem času, ko smo se lahko srečevali zgolj na spletu, lahko tukaj z vami osebno. In resnično sem počaščena, da sem del vašega kongresa in vas lahko nagovorim na tem dogodku.

Najprej in predvsem se želim zahvaliti sindikatu SVIZ in vam, vsem njegovim članicam in članom, za vaše vztrajno odločno in dejavno sodelovanje:

Na nacionalni ravni: Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije in njegovi člani se že od nekdaj odločno borite za pravice vzgojiteljev in učiteljev ter ostalih zaposlenih v vzgoji in izobraževanju, za kakovostno šolstvo in strokovno avtonomijo ter sindikalne pravice in svobodo. V Evropskem sindikalnem odboru za izobraževanje (ETUCE) smo vedno pozorno spremljali vaše aktivnosti in vas podpirali v vašem izjemnem boju, ko je vlada odkrito zapostavljala oziroma ignorirala sindikate ter kršila temeljne sindikalne pravice in osnovne demokratične vrednote. Na to problematiko smo opozarjali evropske institucije in jih pozvali, naj posežejo v dogajanje in skušajo vplivati na slovensko vlado. Veseli nas, da so se z zamenjavo vlade v Sloveniji letos spomladi vzpostavile boljše možnosti za socialni dialog in kolektivna pogajanja ter spoštovanje demokracije in sindikalnih pravic.

In vaša močna podpora na evropski ravni: v predsedstvu ETUCE, kjer je Branimir podpredsednik ETUCE, in v odboru za evropski sektorski socialni dialog v izobraževanju ter številnih drugih izobraževalnih pobudah in partnerskih projektih Evropske unije. V ETUCE vemo, da se lahko vedno zanesemo na vas. Hvala vam!

Danes se vam želim zahvaliti za vašo solidarnost, želim se zahvaliti tudi vsem zaposlenim v vzgoji in izobraževanju v Sloveniji, članom SVIZ, za vašo podporo našim kolegom v Ukrajini ter vaš prispevek, ki ste ga namenili v solidarnostni sklad Izobraževalne internacionale, da bi jim pomagali. Bliža se zima in potrebujejo našo stalno podporo, saj vojna tam zdaj traja že deseti mesec.

Vaš kongres se dejansko odvija v težkih časih, saj ena kriza sledi drugi. Pandemija je močno negativno vplivala na zdravje in delovne pogoje učiteljev; mnogi med nami so zaradi Covida izgubili sodelavce in družinske člane. Vendar ste vzgojitelji in učitelji v tem težkem obdobju z vso svojo ustvarjalnostjo in prilagodljivostjo, ki presega običajne okvire, vztrajno ohranjali izobraževanje, da bi otrokom in učencem omogočili izobraževanje tudi v tej zdravstveni krizi. Resnično si zaslužite vse naše spoštovanje in občudovanje.

In zdaj se soočamo z vse višjo inflacijo in energetske krizo. Cene hrane, stanovanj, elektrike, plina in goriva se višajo, medtem ko plače učiteljev stagnirajo.

Medtem ko je v izobraževanju vse več digitalizacije in nenadzorovane uporabe umetne inteligence, se povečuje tudi vpliv zasebnih podjetij, ki izobraževanje razumejo kot trg in priložnost za ustvarjanje dobička. Naše sporočilo voditeljem držav je jasno: poučevanje preko spleta je bilo nujen ukrep. A to ne more biti trajen pristop, saj obstaja nevarnost, da bi bili učenci, zlasti iz socialno-ekonomsko prikrajšanih okolij in učenci s posebnimi izobraževalnimi potrebami, zapostavljeni.

In ob vsem tem smo priča še izrednim podnebnim razmeram, ki zahtevajo takojšen družbeno-politični odziv, soočeni smo z vse večjo polarizacijo naših družb, saj si desničarska gibanja prizadevajo prevzeti oblast v državah, kot sta Madžarska, Poljska ter od nedavnega Švedska, Italija in druge države, kjer je trumpizem postal zgled, ki naj bi mu sledili. Kot vzgojitelji in učitelji ne bomo postali žrtev populističnih in desničarskih gibanj, ki ustvarjajo lažne novice in verjamejo vanje. Žal vidimo, do česa to vodi: naši kolegi v Ukrajini se zdaj borijo za demokracijo proti Rusiji, ki je nezakonito vdrla v njihovo državo ter tam uničuje, roba in ubija. V teh časih najbolj trpijo civilisti, še zlasti otroci, ki jim je odvzeto normalno otroštvo v svobodi. Na milijone ukrajinskih beguncev je zapustilo državo v iskanju zavetja in zaščite pred nenehnim obstreljevanjem. ETUCE

in njegove organizacije članice si po svojih najboljših močeh prizadevajo in jih podpirajo ter pozivajo k prenehanju invazije ter k vzpostavitvi miru.

Vse omenjeno se dogaja ob resnem pomanjkanju učiteljev v Evropi, saj številni mladi iščejo druge privlačnejše poklice in boljše plačane zaposlitve. Dolgoročno to vpliva tudi na sindikate v izobraževanju ter njihovo članstvo, saj se stopnja sindikaliziranosti zmanjšuje.

In, spoštovani kolegice in kolegi, kaj nam je storiti? Naj gledamo stran? Bomo ostali ravnodušni in pustili politikom, da počnejo, kar se jim zljubi?

Ne! Zagotovo ne! Ker imamo kot sindikalisti v izobraževanju posebno vlogo. Naša naloga je, da ukrepamo. Na nas je, da oblikujemo prihodnost Evrope za prihodnje generacije.

Od naših vlad in oblasti zahtevamo družbene spremembe, ki temeljijo na demokratičnih vrednotah, vključujoči družbi, pravični obdavčitvi in porazdelitvi bogastva ter dialogu. Neoliberalni pristop že predolgo izkorišča naravne vire za ustvarjanje dobička ter negativno posega v proračun za javno šolstvo, kar omogoča uspeh predvsem najmočnejšim in najpremožnejšim. Dovolj je tega!

Potrebujemo več javnih naložb v izobraževanje, da bi zagotovili, da bodo učitelji boljše usposobljeni za pripravljane učencev na prihodnje življenje, v katerem bodo poleg demokratičnih vrednot in sposobnosti kritičnega razmišljanja potrebna tudi zelena in digitalna znanja. Vlade opozarjamo, da prepuščanje izobraževanja v zasebne roke rešitev. Vsi se zavedamo, da za nizko ceno dobimo nizko kakovost.

Kar potrebujemo v Evropi in v Sloveniji je privlačen učiteljski poklic, ki bo cenjen, primerno plačan ter bo temeljil na poklicni avtonomiji in zaupanju. Kajti izobraževanje je naša prihodnost.

Potrebujemo pravične in vključujoče izobraževalne sisteme, ki nikogar ne bodo pustili zaostajati. Ker je kakovostno izobraževanje javna dobrina in človekova pravica.

Zahtevamo primerne delovne pogoje in dostojne plače ter spoštovanje sindikalnih pravic in demokratičnih vrednot. Ker si vsi zaposleni v vzgoji in izobraževanju to zaslužimo.

S tem namenom smo v ETUCE začeli dvoletno kampanjo za ozaveščanje in povečanje privlačnosti učiteljskega poklica, ki temelji na 10 ključnih akcijskih točkah, ki so bile nedavno sprejete na ETUCE konferenci v Liegeu. Vabim vas, da se kampanji pridruži tudi SVIZ in v njej sodeluje s svojimi aktivnostmi.

Skupaj lahko dosežemo spremembe za vzgojitelje in učitelje, za izobraževanje ter za našo prihodnost!

Želim vam uspešen kongres!

Susan Flocken, direktorica Evropskega sindikalnega odbora za izobraževanje (ETUCE – European Trade Union Committee for Education). Organizacija ETUCE ima sedež v Bruslju in je glavni evropski socialni partner na področju izobraževanja. Skupaj s SVIZ-om združuje 127 sindikatov s področja vzgoje in izobraževanja v 51 evropskih državah, ki predstavljajo 11 milijonov članov po vsej Evropi. Je socialni partner in predstavnik vzgojiteljev, učiteljev in drugega izobraževalnega osebja na evropski ravni ter zagovornik njihovih interesov v razmerju do Evropske komisije in v drugih evropskih institucijah. Prizadeva si za kakovostno izobraževanje, podporo zaposlenim v vzgoji in izobraževanju ter skrbi za njihove dostojne delovne pogoje, vključno s strokovnim razvojem in strokovnimi vprašanji.